

Varianten voor spreektijden commissies

Basiskeuzes voor spreektijden commissies

De werkgroep heeft verschillende modellen voor spreektijden in de commissies bestudeerd en hierin een keuze gemaakt. De basiskeuzes die de werkgroep maakt, zijn de volgende:

- Spreektijden worden berekend per dagdeel in plaats van per uur. Er is dus altijd een dagdeel aan spreektijd beschikbaar.
- Een dagdeel duurt 3,5 uur, waarvan 15 minuten worden gereserveerd voor schorsingen. De te verdelen spreektijd is dus 3 uur en 15 minuten.
- De pot diversen bedraagt 25% van de totale spreektijd, oftewel 48 minuten en 45 seconden. De pot diversen is er voor een deel van de interruptiedebatten en vergadertechnische zaken. Dit is een verhoging ten opzichte van het huidige model, waarin de pot 'diversen' uitsluitend een sluitpost was en in de praktijk ongeveer 12,5% bedroeg.
- Voor interrupties geldt het volgende:
 - Het aantal interrupties uit de pot diversen wordt in beginsel gemaximeerd op 4 per fractie per dagdeel. Een spreektijdvrije interruptie bestaat uit maximaal 3 rondes, waarbij zowel de vragen als de antwoorden uit de pot diversen komen.
 - Een fractie kan er tevens voor kiezen om een of meer van deze interrupties uit de pot diversen op het college te plaatsen.
 - Een fractie die meer interrupties wil plaatsen kan dat uit eigen spreektijd doen.
 - Zijn er naar inschatting van de voorzitter gedurende het hele dagdeel 12 of minder fracties aanwezig, dan kan de voorzitter beslissen om het aantal spreektijdvrije interrupties te verhogen.
- De spreektijd voor het college bedraagt 36 minuten, oftewel ongeveer 20%. Ook in het huidige model heeft het college 36 minuten beschikbare spreektijd.
- Voor fracties is de resterende spreektijd beschikbaar.

Mogelijke maatregel vanaf de nieuwe periode

De werkgroep merkt op dat het afsplitsen van een fractie leidt tot vermindering van spreektijd voor alle fracties. Eventueel kan de nieuwe raad beslissen om nieuwe regels vast te stellen over een afsplitsing. Het is bijvoorbeeld mogelijk om de spreektijd (deels) te laten voortkomen uit de spreektijd van de oorspronkelijke fractie. De werkgroep heeft daar nu niet voor gekozen, omdat dit een keuze is die niet binnen de scope van deze werkgroep valt.

Referentie: huidige model commissies

Het huidige model heeft een berekening per uur in plaats van per dagdeel. Als die spreektijdenregeling wordt omgerekend naar een dagdeel van 3 uur, zijn er de volgende spreektijden.

Spreektijden	Zetels	Spreektijd
Diversen	-	00:23:00
College	-	00:36:00
GroenLinks	8	00:11:00
D66	8	00:11:00
VVD	5	00:10:00
PvdA	4	00:09:00
CDA	3	00:08:00
PvdD	3	00:08:00
Volt	3	00:08:00
S&S	1	00:06:00
CU	2	00:07:00
DENK	1	00:06:00
BIJ1	1	00:06:00
EenUtrecht	1	00:06:00
SBU	1	00:06:00
UtrechtSolidair	1	00:06:00
UtrechtNu!	1	00:06:00
Horizon	1	00:06:00
Groep Zwanenberg	1	00:06:00
TOTAAL		03:05:00

Model 1: gelijke spreektijden commissies

Als de spreektijden **gelijkelijk** zouden worden verdeeld, zou dat leiden tot de volgende verdeling.

Spreektijden	Zetels	Spreektijd	Verschil
Diversen	-	00:48:45	+00:25:45
College	-	00:36:00	00:00:00
GroenLinks	8	00:06:29	-00:04:31
D66	8	00:06:29	-00:04:31
VVD	5	00:06:29	-00:03:31
PvdA	4	00:06:29	-00:02:31
CDA	3	00:06:29	-00:01:31
PvdD	3	00:06:29	-00:01:31
Volt	3	00:06:29	-00:01:31
S&S	1	00:06:29	+00:00:29
CU	2	00:06:29	-00:00:31
DENK	1	00:06:29	+00:00:29
BIJ1	1	00:06:29	+00:00:29
EenUtrecht	1	00:06:29	+00:00:29
SBU	1	00:06:29	+00:00:29
UtrechtSolidair	1	00:06:29	+00:00:29
UtrechtNu!	1	00:06:29	+00:00:29
Horizon	1	00:06:29	+00:00:29
Groep Zwanenberg	1	00:06:29	+00:00:29
TOTAAL		03:14:58	

Hierbij moet worden opgemerkt, dat er nu maar liefst 17 fracties zijn. In het theoretische scenario dat er na de volgende verkiezingen minder fracties zijn, is er meer spreektijd per fractie beschikbaar. Dit is weergegeven in de onderstaande tabel.

Aantal fracties	Spreektijd per fractie (bij gelijke verdeling)
10	11:02
11	10:01
12	09:11
13	08:29
14	07:52
15	07:21
16	06:53
17	06:29
18	06:08

Model 2: opslag voor grotere fractie in de commissies

Als de spreektijden worden verdeeld met een opslag voor grotere fracties, kan dat leiden tot de volgende verdeling. De precieze verdeling van de spreektijden is afhankelijk van de opslag die voor elke grotere fractie geldt. De werkgroep stelt voor te kiezen voor een opslag van 45 seconden per dagdeel. Elke grotere fractie dan de vorige krijgt dus 45 seconden meer spreektijd dan de vorige.

Dit is een nivellering ten opzichte van het huidige model. In de huidige verdeling is er (omgerekend) een opslag 1 minuut per dagdeel. Aan het begin van deze raadsperiode was er (omgerekend) nog sprake van een opslag van 1 minuut en 30 seconden per dagdeel.

Spreektijden	Zetels	Spreektijd	Verschil
Diversen	-	00:48:45	+00:25:45
College	-	00:36:00	00:00:00
GroenLinks	8	00:09:11	-00:01:49
D66	8	00:09:11	-00:01:49
VVD	5	00:08:26	-00:01:34
PvdA	4	00:07:41	-00:01:19
CDA	3	00:06:56	-00:01:04
PvdD	3	00:06:56	-00:01:04
Volt	3	00:06:56	-00:01:04
S&S	1	00:05:26	-00:00:34
CU	2	00:06:11	-00:00:49
DENK	1	00:05:26	-00:00:34
BIJ1	1	00:05:26	-00:00:34
EenUtrecht	1	00:05:26	-00:00:34
SBU	1	00:05:26	-00:00:34
UtrechtSolidair	1	00:05:26	-00:00:34
UtrechtNu!	1	00:05:26	-00:00:34
Horizon	1	00:05:26	-00:00:34
Groep Zwanenberg	1	00:05:26	-00:00:34
TOTAAL		03:15:07	

Afweging tussen de modellen 1 en 2

De keuze voor een model spreektijden is een principiële politieke keuze. De werkgroep heeft voornamelijk gekeken naar mogelijkheden om de werkdruk te kunnen verlagen. In dat kader stelt de werkgroep de eerder genoemde basiskeuzes voor, zoals het verhogen van de spreektijd voor Diversen, het maximaleren van het aantal interrupties en het bepalen van de spreektijd per vergaderdagdeel (in plaats van per vergaderuur).

De werkgroep is verdeeld over de keuze voor het model spreektijden, maar stelt voor om te kiezen voor Model 2. In samenhang met de basiskeuzes leidt dat model tot een gebalanceerde verdeling van de spreektijden. Alle fracties leveren een bijdrage aan de verhoging van de pot “Diversen” en daarmee de voorspelbaarheid van de vergadering. Voor de fracties met één zetel wordt daarnaast vastgelegd hoeveel spreektijd zij hebben per dagdeel, die zij zelf kunnen verdelen over de agendapunten. Als er op een dagdeel bijvoorbeeld slechts enkele relatief kleine onderwerpen zijn geagendeerd, kunnen zij toch altijd een passende bijdrage doen.

Voorbeeld

Stel bijvoorbeeld dat er op een vergaderdagdeel twee relatief kleine agendapunten zijn geagendeerd, die in totaal een verwachte behandeltijd hebben van 1 uur. In het huidige model zou dan slechts 2 minuten spreektijd beschikbaar zijn voor de fracties met één zetel. In het voorgestelde model komt de spreektijd voor het hele dagdeel beschikbaar, oftewel ruim 5 minuten.

Argumenten voor en tegen gelijke spreektijden

Zoals hierboven aangegeven, is de keuze voor een model spreektijden een principiële politieke keuze. De werkgroep heeft hierover diverse argumenten voor en tegen gelijke spreektijden in de commissie uitgewisseld. Dit zijn, kort samengevat weergegeven, de volgende.

Argumenten voor

- De commissie is voor oordeelsvorming. Elke fractie moet evenveel ruimte krijgen om zijn oordeel te vormen.
- Er is maar één standpunt per fractie per commissiedebat. Elke fractie moet op gelijke voet zijn inbreng kunnen leveren.
- De werkdruk wordt verlaagd, omdat elke fractie een vaste spreektijd heeft en precies weet hoeveel inbreng kan worden geleverd.

Argumenten tegen

- De uitslag van de verkiezingen moet ook weerklank vinden in de commissie. De stem van een grotere fractie moet daarom leiden tot meer spreektijd.
- Grotere fracties voelen de verantwoordelijkheid om op vrijwel elk onderwerp inbreng te leveren, terwijl kleinere fracties daarin vaak keuzes maken. Om dat mogelijk te maken moeten grotere fracties meer spreektijd hebben.

Bijlage: referentie van een spreekijdverdeling per zetel

Uitsluitend ter referentie is hierbij nog een model weergegeven met een verdeling per zetel. Dit is nadrukkelijk geen voorstel dat de werkgroep heeft besproken of dat iemand in de werkgroep heeft geopperd, maar enkel ter referentie.

Spreektijden	Zetels	Spreektijd
Diversen	-	00:48:45
College	-	00:36:00
GroenLinks	8	00:19:36
D66	8	00:19:36
VVD	5	00:12:15
PvdA	4	00:09:48
CDA	3	00:07:21
PvdD	3	00:07:21
Volt	3	00:07:21
S&S	1	00:02:27
CU	2	00:04:54
DENK	1	00:02:27
BIJ1	1	00:02:27
EenUtrecht	1	00:02:27
SBU	1	00:02:27
UtrechtSolidair	1	00:02:27
UtrechtNu!	1	00:02:27
Horizon	1	00:02:27
Groep Zwanenberg	1	00:02:27
TOTAAL		03:15:00